

ЈОВАН НИКОЛИЋ

МЕЛАНХОЛИЈА АНАТОМИЈЕ
ИЛИ
КУТИЈА ЦИГАРЕТА

ТЕЛО

Мора ми се поверовати на реч да сам тога дана, ма колико шизоидно звучало, повео разговор са својим телом. Помислио сам: начин на који се оно свакодневно налази у грчу, те конвулзије, спазми, подсећају ме на стезање сфинктера, гузног мишића. Моје је тело дакле једно велико дупе. Истог часа осетио сам оштар бол у пределу слепоочница. Да, поновио сам, моје је тело обична гузица, анус, кењара... Тада ме је заболео врх грудне кости. Јасно сам осетио да се тело љути на моје мисли. Замисли, сујета тела?! Оно се љутило на мене као да је нешто друго! Као некаква љигава звер која ме је прогутала! Нешто демонско у чијој је утроби заточено биће, светлосно, чедно... Као да су дух и тело два непомирљива ентитета, као да је тело монструм који нас вуче надоле у пакао цревног тракта, излажући нас гравитацији, пропадању и труљењу. Покушај да склопиш антички споразум са њим, буди му пријатељ, подилази његовим захтевима, цревоугађању, готов си, постајеш тром, непокретан, несклон свему што би ти помогло да ослободиш свој дух и винеш га пут небеса. Оно те гута, сише, оно те умире...

ЈУРОДИВИ

Писао сам и пишем, да не бих говорио наглас, сам са собом. У нашем крају за такве су говорили: *он није сам...* или *има њодсѿанаре у љави*. Неретко сам имао прилике да угледам невољнике који су корачали улицом, гестикулирајући рукама, жучљиво расправљали са невидљивим *саџоворником*. Обично су то биле скитнице, бездомни, алкохоличари, јуродиви. Ређе пристојно одевени, грађани на *свом месѿу*, наоко без фелера. Али свима се на лицу једнако читовало да су жртве какве опседнутости, узетости, безумља. Носећи унутрашње борбе, гоњени присилом усијаних нерава, неусклађени са собом и околином. Свакоме је, без изузетка био јасно исцртан грч на лицу као белег, жиг, потпис суманитости.

Обузимао ме је стид када бих бивао сведоком тим људима. Стид што сведочим нечему неприродном, стид пред наказним својствима живота. Било ми је жао тих људи. Истом и голем страх да се тако нешто и мени самом не догоди. Догађало се, свакако, да затекнем себе док гласно говорим са замишљеним сабеседником, нарочито ако би ми тај неко подигао адреналин.

Срећом без сведока.

Са ужасом бих одбијао могућност да ме макар и незнанац угледа у сличној невољи. Уверен да ме осећање стида задуго не би оставило на миру.

Сад мислим да бих имао разумевања за човека који помиче уснама и шапуће себи у недра

уколико бих знао да он том приликом изговара какву молитву.

КУТИЈА ЦИГАРЕТА

Од доручка не престајем да разговарам са собом. Салата је добра, добре су цереалије, не прија ми жуманце, садржи холестерин и фолну киселину. Замишљам могући сукоб у аутобусу или продавници, непријатан разговор са издавачем. Нервира ме уредник, тај безбојни евнух, налик на какву изгладнелу гњиду, али бих ипак могао спорије да жваћем. Недовољно сажвакана храна шкоди желуцу, нећу више куповати бели хлеб, црни је одличан, ражани је најздравији. Не смем превише да једем, боље ће бити мање а чешће, заудара ми десна чарапа, нисам опрао ту ногу и мора да је неко од колега на послу то већ запазио, нико ме још није упозорио, пажљиви су према мени али ме сигурно оговарају.

Јогурт је здравији од млека зато што има ферменте, гљивице делују благотворно на цревну флору, мораћу попити једну таблету мултивитамина, иде ми на курац овај политичар, заправо сви ми већ политичари иду на курац. Укључићу радио и ТВ заједно, не бих смео толико да пушим нити да пијем, шкоди ми већ дуго али код Храбала у „Клубовима поезије” тако се изазовно беле пенушаве крагне чешког пива, да бих радо частио себе једном криглом и полагао га пијуцкао у гутљајима, муљајући дуго под непцем укус хмеља али прорадиће ми чир након тога.

Какав сам оно беше имао осећај и мишљење спрам одређених ствари и појава док сам био десет година млађи, не могу да се сетим, шта траже ове мрве на столу, одакле оволико мрва, Госпode, волео бих изнова да изазовем у себи такав полуслеп али чврст и непоколебљив однос према свету као и пре десет година, је ли дух одиста мушки принцип а душа женски, откуда дух на тавану а душа у носу, само ми сећање на прошлост пружа ужитак док је призивам и густирам, срање, немам више цигарета, јер заправо не умам да региструјем у свој пуноти ово сада, ову стварност каква јесте, а такозвана будућност је у сваком случају скривена, та ситуација се погоршава из дана у дан и не могу да се сетим на шта сам то у ствари мислио док сам се канио да пишем, медањак, месечар или тако нешто, знам да сам записао на некој кутији цигарета али сам је погужвао и несмотрено бацио у смеће...

ДУГ

Памтим да ме је у том сну таксиста довезао до неосветљеног хаустора.

Нисам имао готовине са собом замолио сам га да ме сачека док одем до стана по новац. Пристао је невољно. – Немојте мислити да не знам тај трик, али свеједно верујем вашој физиономији. – Остао је у таксију пред зградом са укљученим бројилом.

Трчао сам уз завојито степениште, откључао стан, заграбио свежањ новца из ладнице и пробудио се!

Преварио сам нехотимице човека који ми је указао поверење! Сада ме прогања помисао да се свакога часа вртлоглавом брзином увећава задужење на оном таксиметру из сна који можда до данас откуцава. Ако ме у њему онај такси

возач још увек чека, дуг је већ толико нарастао да га више ни у ком случају не могу намирити. Као ни све остало што сам, обавезан законима власти-те карме, морао, а лењошћу и немаром пропустио учинити.

Какве су гаранције да се једном у неком будућем сну нећу поново затећи у истом таксију? Хоће ли возач препознати црте лица које су му уливале поверење те ноћи крајем новембра 1994. године?

Шта може захтевати од мене да бих му намирио дуг?

Донекле ме оспокојава одлазак на починак, са нешто кованих новчића у кожној врећици за талисмане о врату. Враг ће га знати неће ли са задњег седишта зарезати троглави Cerberus или се таксиста озвати на Хароново име.